

7702

KUNGL. UNIVERSITETETS BIBLIOTEK

UPPSALA

Landsmålsarkivet

Västmanland

Fläckebo sn

7702

Lundborg, Kerstin. 1934.

M. L. M. A. 1:5 frigel. M. 82 Matordning
och försröder.

7 bl. 4^e

I. Matordning.

Heddelare: Gustaf Eriksson (acc. nr. 6508 A. 2) m. fl.

- 1. mat, busmat
- vad, kvälsvad, aftonvad
- ✓ marmelad ~ matmellan
- melanmat

- 2. busmat
- 3.
 - ✓ aldags
 - ✓ frükostdags
 - ✓ kafedags
 - aftonvadsdags
 - (opdags, lördags)

5. förmät

7. Kl. 5 på morgonen dracks kaffe enbart utan bröd.

Kl. 8 äts frukost, som kunde bestå av palt och fläck, sill eller hackkorv.

ULMA 7702. K. Lundborg. 1934
VSTM. FLÄCKEBO
Frgl. M 82

Förmiddagskaffe förekom ej.

Kl. 1 äts middag, som kunde bestå av fläsk och ärtmjölsklimp, rötter och stekt sill med kött efteråt.

Därefter fick man kaffe på eftermiddagen utan bröd. Bröd till kaffet fick man bara på söndagarna.

Kl. 6 eller 7 (då det passade för arbetets skull) äts kväll. Då åt man ofta rågmjölsgröt och mjölk och skar skivor av den lockade färbojen.

Efter kvällen spurno ofta kvinnorna till mot kl. 9.

2. På sommaren åt man aftonvard kl. 6 och aftonvardsen bestod ofta av sill och potatis, rökt kött eller något dylikt.

Kl. 8 eller 9 äts kväll, som bestod av

gröt och mjölk.

Da man arbetade på utägorna, togs matsäck med, och man åt ute, där man arbetade.

9. "høedasmat

"vetbrø te kafe på söndagarna.

"zot te midas på söndagarna.

Till främmande tog man fram 'sylt',

"bruna bönor", 'eg', finare 'brø'; brun, y.

10.

"soustr = ^{fl.} fläsk, kött, smör, ost.

"smørbyta

'ont om soustr'

"souhü = maten är kraftig. Maten måste blandas ut för att ej bliva för kraftig.

"souha = att blanda ut kraftig mat med bröd, potatis o. dyl.

fønskap, gūslon = all mat, mat i all-

ULMA 7702. K. Lundborg. 1934

VSTM. FLÄCKEBO

Frgl. M 82

månhet.

"uformumat = tou mat, fläsk och bröd.

11. "forat. Bestod ofta av rötter och stekt
bill.

"grovoata

12. "masek är levande i målet.

"masek = matförråd, medförd mat.

"masek = hölje, som maten förvarades i.

Vid skogsarbete, på forvägen och på
resor i allmänhet, vid vallning i ut-
ägor levde man på matsäck.

"log i masek

"rustauet

13. "smorgas', 'fläsk', 'pankaka' var vanlig
mat i matsäcken.

14. "masekstren, span = att förvara mat-
säcken i.

"ledor masek' i skogen.

ULMA 7702. K. Lundborg. 1934

VSTM. FLÄCKEBO

Fgl. M 82

brännvinskago, koparfraska = att ha
brännvin i på resor.

'drucksfraska' (att ha brännvin i) var av
trä, försedd med en hylsa med lock.

16. Man gav 'luga' åt barnen och 'syraps-
smörgos'.

Luga = man lindade in mat (ofta
skorpor och socker) i en tygbit, som
barnet sedan fick suga på. Kallades
också för 'süd'.

17. marknads~~got~~
marknads~~gava~~

II. Bordsseder.

18. Bordsbön lästes tyf utom på 'katas', då omkring
en präster läste högt eller värdinnan sjöng
till bords. Morgon och kväll kräfvalls vid säng-

ULMA 7702. K. Lundborg. 1934

VSTM. FLÄCKEBO

Frgl. M 82

en.

19. På julaftonen sattes ett gröt åt tomten i ladugården och på trappan.

Tar och en av karlarna hade särskilda platser. Kvinnoerna fingo sitta, där det passade. De fingo ofta äta efterrät.

'rotsonen' äto efterrät.

Kvinnornas huvudbonader togs av under målliden.

20. Baren fingo äta efterrät, om bordsgästerna voro många.

21. Tar och en hade sin egen sked.

Mat, som äts med sked = supanmat. Serverades i fat och skålar.

Skålarna lades i 'fatkyllan'; fatkylla sq. o. d.

Man slickade ren skeden.

25. Det ansågs opassande att leta ut det bästa av maten, då man skulle äta.

Landsmålsarkivet Uppsala. 7702
K. Lundberg 1934. FLÄCKEBO

VML.

ULMA 7702. K. Lundberg. 1934
VSTM. FLÄCKEBO
Frgl. M 82

Att äta smörgås till sovel var olämpligt =
 att 'äta d^ub^et sov^et'. Likaså fick ingen
 laga mat före 'h^usbr^ön'. Det var olämp-
 ligt att rapa och att tala om ej passan- r^ap^a.
 de saker.

'Man kunde vara 'snⁱg i m^att^ön' och även
 'o^möj^len^e m^att^ön'.

26.

'vⁱla mⁱd^a

'l^ura s^ymⁿg

I sommartid vilade man 1 timme ur-
 gefär. På vintern ingenting alls.

27.

'g^o kv^al

'g^ü-sⁱgn^e m^att^ön

Släkt och 'lan^væga' personer und-
 fägnades. H^uen person, som haft tj^änst
 på gården.

Ernst Lundborg.

ULMA 7702. K. Lundborg. 1934

VSTM. FLÄCKEBO

Fgl. M 82